

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETEKINT EGYSZER:
szombaton és egyes rend-
kívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:

Városi közlevéltár (város-
háza, földszint 7. sz. Ide
küldendő a kéziratok.)

KIADÓHIVATAL:

Városi könyvnyomda-vállal-
at irodája. Ide küldendő
az előfizetési díjak és hird-
etések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

== Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS. ==

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Az 1888. és 1912. évi tisztikar.

— Statisztika. —

Huszonöt év nagy idő az emberek életében. A Mors Imperator, a betegség és egyéb körülmények leszorítják a munka teréről a vasidegűt és törekényebb szervezűt egyéneket egyaránt. A munka, a napról-nara szaporodó életgondok, nem eléggé korlátozott szenvedelmek, nem várt szerencsétlenségek rövidnek látszó husz év alatt megtizedelnek egy-egy nagy-számu testület. Elvonulásukat, elmémlatokat pár évig meg-őrzi a kegyelet, azután kiesnek az emlékeztetőből és legfeljebb családjuk hátrahagyott tagjai gondolnak rájuk olykor-olykor, ha máskor nem is, de a megemlékezés ködös ünnepén, halottak napján.

Szomorú érzéssel olvasom Debreczen sz. kir. város tisztviselőinek husz év előtti névsorát és elmerengek a mulandóságán, mely kiüti a tollat, az alkotás gyögyverét, a munka szellemi szerszáimait öregek és fiatalok kezébe egyaránt. Emberek, férfiak, akik még élhettek volna, mert szerették az életet, kedvelték a munkát, emberek, akiket nemes ambíció hevített dolgozni a város javára — elhunytak hirtelen. Férfiak, akiknek nevük alkotásaikban él, letűntek a sir gödrébe, megtörve a kor sulya alatt. Szereplő egyének, megáldva az ész és szív kinsével, ragyogók, példát nyújtó jellemmel. Tölgyek, egyenesek, tisztá uton járók, égve a vágtyól: dolgozni kicsi emberek, egy-egy csavarok a közigazgatás gépezetében, verejtékező kis tisztviselők, akik nélkül nem halad a modern közigazgatás szervezete. Hü munkások kevés fizetésért, küzdve nem egyszer az anyagi gondokkal, nagy családjuk fenntartására gondolvá egyedül.

És lassan-lassan, nagyok és kicsinyek, de egyaránt hasznos esők eltűnnek a közelet mezejéről. Helyükbe új erők jönnek, ezek helyébe ismét újak. Elmulásból élet fakad és a beteg ember helyének ürületé szíján lesik.

Pusztulunk, veszünk! Ezt az igazságot szomoruan igazolja, ha egy tekintetelt vetünk arra a huszonöt évre, mely hátunk mögött van és amely két és fél decaerium alatt a következő változásokat látjuk a városi tisztikarban: 1888-tól 1912-ig.

*

Az 1888-ban élő 150 tisztviselő közül a következők élnek részint tényleges szolgálatban, részint nyugalomban: **Török Gábor** erdőmester, **Botos Lajos** erdősz. **Simonffy János** farak-tárnok, **Papp Ferenc** ny. főjegyző, **Simonffy Gyula** ny. szállás-biztos, **Végh Gyula** ny. rendőrfőkapitány, **Berényi Gábor**, **Tikos Imre** mérnök, **Aczél Géza** főmérnök, **Medgyessy Lajos** köz-gyám, **Medgyessy Ferenc** ny. számsztizt, **Kovács Sándor** ny. számvevő, **Máthé Miklós** ny. házispéztáros, **Hanke Lajos** ny. gyámpéztáros, **Roncsik Lajos** árszavétki elnök, **Jeney Sz. Miklós** tb. főkapitány, **Csapó István** ny. irodatiszt, **Varga Károly** ár-szavétki elnök, dr. **K. Tóth Mihály** tanácsnok, **Kondor Kálmán** főszámvevő helyettes, **Takács Bálint** iktató, **Zoltai Lajos** mu-zeumőr, **Wagner György** ny. szállásbiztos, **Hamar László** gyám-péztári ellenőr, **Szathmáry Mihály** adókievítő, **Balogh György**, **Szentgyörgyi József** illetéknyilvántartó, **Budabázy Miklós** péntáros, **Kovács Albert** dr. csegei orvos, **Balogh Zsigmond** ny. törvényszéki bírő, **Dömsödy Imre**, **Janay István** ny. szállás-biztos, **Kulesár Imre** r.-kapitányi kiadó, **Roncsik Károly** irnok, **D. Tóth Lajos** irnok, **Polonyi Andor** ny. irnok, **Fejér Lajos** irnok, **Koszorús Kálmán** gyámpéztáros, **Bogdán Géza** ny. rendő-

kapitány, **Körner Gyula** ny. rendőrfelügyelő, **Szabó Miklós** mértékhitelűségi, **Vetessy Béla** fogalmazó. Az itt elősorolt tisztviselők közül 24-en szolgálnak, a többi nyugdíjban van, vagy más hivatalt vállalt. Érdekes, hogy 1889-ben élt tanács-tagok és főbb tisztviselők közül csak **Körner Adolf** főjegyző, **Végh Gyula** nyug. főkapitány, **Medgyessy Lajos** közgyám, **Török Gábor** erdőmester, **Papp Ferenc** ny. főjegyző és **Takács Bálint** iktató élnek, a többiek elhaltak, névszerint: **Simonffy Imre** polgármester, **Boczkó Sámuel** rendőrfőkapitány, **Laky Lajos**, **Vértessy István**, **Csurka János** és **Rab László** tanács-nokok, **Bészler Lajos**, **Zöld Mihály**, **Medgyaszay Dezső** dr. al-jegyzők, **Király Gyula** tb. jegyző, **Kovács Sándor** főjegyző, **Ember István** alügyész, **Kiss Károly** közlevéltáros, **Beke Mihály** árszavétki elnök, **Eőry Sámuel** árszavétki elnök, **Balogh Mihály** főmérnök, dr. **Sárvári Gyula** főorvos, **Gergely Antal** adó, **Sitr Lajos** alapítványi, **Tóth János** házispéztárosok, **Szabó Géza** főszámvevő, **Tüdös József**, **Kiss Orbán** Imre al-számvevők, **Beér Kálmán**, **Mészáros Kálmán**, **Nagy Gusztáv** alkaptányok, **Erdei Mihály** gyámpéztáros.

Amiből nyilván látnjuk, hogy a halál nagy aratást végzett a 25 év előtti tisztviselők sorában.

K. Á.

Közigazgatási bizottsági közgyűlés.

Debreczen szabad királyi város közigazgatási bizott-sága folyó hónap 5-ikén tartotta meg rendes havi ülését **Domahidy Elemér** főispán ur elnöklésével. Az ülésen jelen voltak: **Kovács Károly** polgármester, **Körner Adolf** főjegyző, **Magoss György** dr. tisztí főügyész, **Szabó Kálmán** tb. főjegyző, **Roncsik Lajos** árszavétki elnök, **Tüdös Kálmán** főorvos, **Aczél Géza** főmérnök, **Gáthy Bálint** kir. ügyész, **Ternovszky Alajos** kir. pénzügyigazgató, **Csánky Viktor** kir. tanfelügyelő, **Mányi József** műszaki tanácsos, **Reitz János** főállatorvos, **Bacsó Dezső** dr., **Csanak József**, **Tóth István**, dr. **Tüdös János** és **Zöld József** jegyző.

Elnök üdvözlőlvén a bizottság tagjait, megnyitotta az ülést. Első tárgy volt a polgármesteri jelentés október hórlól, melyet a bizottság tudomásul vett.

A főorvosi jelentés szerint az egészségügyi viszonyok október hóban javultak, a megbetegedések és halálozások száma csökkent. A hevenyfertőző betegségek közül előfordult ronszoló toroklob 7, vörheny 14, szamarahurut 3, kanyaró 4, gyermekágyiláz 5, hasihagymáz 12 esetben; halállal végződött 1 ronszoló toroklobb és 2 hasihagymáz.

A piaci vizsgálatokat rendszeren megtartották és a kihágásokat szigoruan büntették.

Született októberben 281, meghalt 122 egyn, a termézetes szaporodás 159.

A polgármester jelenti, hogy a Jókai-utca közevése kész.

A kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a m. kir. közoktatás-ügyi miniszter ut a debreczeni kisegítő iskolát államosította, az iparostanoncotthon vezetőjének 200 korona

tiszteletdíjat utalványozott. Jelenti, hogy a tanítók közül igen sokan jelentkeztek a Patronázs egyesületbe.

A kir. pézúgyigazgató jelentése szerint októberben befolyt állami egyenes adóban 210,765 korona 93 fillér; hadmentességi adóban 1,322 korona 98 fillér; bélyegjövédékben 74,456 korona 40 fillér; jogilletékekben 25,567 korona 84 fillér; díjjövédékben 2,065 korona 93 fillér; dohányjövédékben 202,802 korona 74 fillér; határvámjövédékben 29,858 korona 70 fillér; fogyasztási- és italadóban 27,092 korona 03 fillér. Fizetési halasztást 73 esetben, időleges házadómentességet 24 esetben engedélyezett.

A m. kir. állami építészeti hivatal, árvaszéki elnök, kir. ügyész és főállatorvosi jelentéseket a bizottság tudomásul vette és ezek után néhány felelősséget intézve el, az ülést az elnök berekesztette.

Körrendelet.

75,845—1912-VI.—D. sz. Kereskedelmi m. kir. miniszter.

Valamennyi magyarországi Törvényhatóságnak.

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléséről szóló 1891. évi XIII. t.-c. 3. §-ában foglalt törvényhozási felhatalmazás alapján ezennel megengedem, hogy Bányu, Beregszász, Biharószeg, BüdSENTMIHÁLY, Debreczen, Debreczen-vásártér, Demešer, Derecske, Fehérgyarmat, Hajduböszörmény, Hajdunánás, Hajdudhádás, Hajduszoboszló, Halmi, Máramarosziget, Munkács, Nagybezezna, Nagymajtény, Nyirbogházy, Sáránd, Szaniszló, Szinyérváralja, Ungvár, Vásárosnamény, Volócz, Temesvár Józsefváros, Temesvár-gyárváros, Budafok, Fiume, Pécs-külváros, Adacs, Erdőtelek, Heves, Hort, Kálkápolda, Kiskőre, Mezőkeresztes, Mezőnyárad, Nagyut, Pusztakürt, Szihalom, Vámosgyörk, Ludas, Zszoza, Tiszaluc, Taktaharkány, Budapest-Józsefváros, Kispeszt, Szentlőrinc, Óbuda, Abony, Veresmart, Szászhermány, Keresztényfalva, Vidomák, Eczel, Földvár, Nyárádtó, Radnóthi, Sáromberke, Kevelőszentpál, Elecske, Negyed, Őrsújfalva, Párkányánás, Szakolca, Petrózseny, Vulkán, Lupény, Arad, Nagyszeben, Nagyvárad, Lakytelek, Tiszavárkony, Piroksa, Górvás, Csabacsüd, Kísszénás, Gyulamező, Tótkomlós, Kondoros, Pusztakengyel, Mártfű, Homok, Almási-major, Szentetanya, Nagymágocs, Árpádhalom, Beodra, Nagyikinda és Szentes állomásokon a kirakott árúknak a pályaudvarokról való elfuvarozása, valamint a cukorrépa küldeményeknek a pályaudvarokra való befuvarozásával és rakodásával járó munkálatok, további elhatározásomig, vasárnapokon is az egész napon át minden korlátozás nélkül végezhető legyenek. Felhívom a törvényhatóságot, hogy jelen rendeletmet tudomás és alkalmazkodás, ugyszintén az érdekeltet megfelelő és gyors tájékoztatása céljából közölje a hatósága területén levő elsőfoku rendőrhatalóságokkal.

Budapest, 1912 október hó 17.

A miniszter helyett:

Kálmán s. k.,

államtitkár.

152,000—1912-VI.—a. B. M. szám.

A gépjárművek közlekedésénél észlelt szabálytalanságok megszüntetése.

(Valamennyi törvényhatóságnak és a Budapest székesfővárosi m. kir. államrendőrség főkapitányságának.)

Az 57,000—1910. B. M. számú rendelettel kiadott Gépjárműszabályzat 3. és 48. §-ai világos rendelkezéseinek ellenére lépten-nyomon tapasztalható, hogy a közutakon közlekedő automobilok legtöbbszőr a motor tulajdonság olajozása és a tökéletlen égés miatt nagymérvű

bűzt és füstöt terjesztenek, továbbá az égési termékek a helyett, hogy hangtompító-edényen át bocsáttatnának ki, közvetlenül bocsáttatnak ki az utstre.

A Gépjárműszabályzat 3. §-a rendel, hogy a gépjármű biztos működésű és oly módon elrendezett készülékekkel legyen felszerelve, hogy füstjüket vagy gőzük által ne legyenek kelletlen túl terhőkre a járóelőlőknek; továbbá ezen szabályzat 48. §-a a gépjárművezetőnek kötelességévé teszi, hogy ügyeljen arra, hogy a gépjármű füstöt, bűzös gázokat — a huzamosabb állás utáni indítást kivéve — ne terjesszen és a gépjárműből robbanóanyag az utstre ki ne jusson, míg másrészlől ugyancsak e §. rendelkezése értelmében a városok (közégek) belső területén az égési termékeket az explóziós motorból hangtompító-edény kikerülésével közvetlenül a szabadba bocsáttani tilos. Ezen rendelkezésekre való tekintettel felhívom Gimet, haladéktalanul intézkedjék, miszerint legéberebben ellenőriztesse, hogy a fentebb idézett szabályok pontosan megtartassanak és azok ellen, akik a jelzett szabályokat megszegik, a Gépjárműszabályzat 76., illetőleg 80. §-a alapján a rendőri büntető eljárás haladéktalanul megindíttassék.

Egyidejűleg intézkedtem, hogy a Gépjárműszabályzat fentebb jelzett rendelkezéseinek megtartását a csendőrség is ébren ellenőrizze és a szabályok ellen vétőket a rendőri büntető bíróságnál följelentse.

Budapest, 1912 szeptember hó 27.

A miniszter helyett:

Jakabfy s. k.,

államtitkár.

Állítsunk fel gőzfavágó-telepet.

Jókor hórétgöntött a tél és november első napjaiban jókora hórétg fedte a földet. A napnak eselőke melege alig tudja felolvasztani a szüréren lerakodott fehér pihéket és a jobbmódu és szegény emberek egyaránt aggódnak, hogy mi történik velük, ha a tél így hamarosan beköszöntől.

A fűtőanyag drága, a megélhetési viszonyok nehezek. Egy öl fa 36—40 korona, behozatala 5 korona, vágatási díja 10—12 korona. Égi szerencse, ha ez utóbbira istenkáromlás nélkül kap embereket. Igaz, hogy segíthetnek magunkon a gőz- vagy vilamos favágószéppel, ezek azonban annyira igénybe vannak véve, hogy hetekig várhatunk, míg házunkhoz kaphatjuk.

Ezeket látva és tapasztalva azon gondolatra jutottunk, nem volna-e helyes egy városi gőzfűrészttelep létesítése. Ilyen vállalatot már más város is állított fel és nemcsak rá nem fizetlet az üzembe, de abból jövedelmet is huzott és a kitermelt fát gyorsabban tudta értékesíteni. Azt mi természetesen — adatok hiányában — nem tudhatjuk, hogy mennyibe kerülne egy modern gőzfűrészt gyár felállítás, mennyire rugának üzemi költségei, az azonban valószínű, hogy kifizetné magát és gátat vetne azon horriblis favágatási áraknak, melyeknek ma a nagy közönség ki van szolgáltatva minden védelem nélkül.

Ájnljuk ezen felvetelt eszme megvalósítását azok figyelmébe, akik az életvaló gondolatok megtestesítésén szívesen fáradoznak. A vállalatnak hasznát nemcsak a város látna, hanem a nagy közönség is, mely már is — népiesen szólva — torik el van telve a favágók tulkövelésével.

Felhívás.

A védőtörvény utasítás I. füzet 26. §. alapján felhívja a városi tanács katonái és illetőségi ügyosztálya az 1913. évben sor alá kerülő 1892., 1891. és 1890. évben, bármely községben született, valamint a magasabb korosztályokhoz tartozó azon állításköteleseket, akik állítási kötelezettségüknek még éppen nem, vagy nem véglegesen tettek eleget, hogy a folyó évi november havában — személyazonosságukat igazoló okmányokkal (keresztlevél, lezelkötöny, munka-, vagy családötöny, illetőségi bizonyítvány stb.) — a városi tanács katonái és illetőségi ügyosztályánál (városház, emelet, 19. számú szoba)

nyival inkább jelentkezzenek, mivel a nyomozáskor feltalálendő és az előirt jelentkezést elmulasztottak házsokevényeknek fognak tekintetni s a törvény teljes szigorával büntetnek.

Felhívja emellett a városi tanács katonái és illetőségi ügyosztálya a szülőket, keresztszülőket, háztulajdonosokat, lakásadókat és szolgálatadó gazdákat, hogy ha a fentebb említett években született fiaik, keresztfiaik, lakóik, vagy alkalmazottai vannak, azokat az azonnali jelentkezésre figyelmeztessék, illetve módot és alkalmat nyújtsanak nekik arra, hogy jelentkezési kötelezettségüknek eleget tehessenek.

Figyelmezteti továbbá a városi tanács katonái és illetőségi ügyosztálya a szülőket, illetve a hadköteleseket:

a) hogy a Vt. 29. (papok és papjelöltek), 30. (örök-lött mezei gazdaságok tulajdonosai), 31. (családfentartók), továbbá 20. (csak két évi tényleges szolgálatra bocsátás) §-aiban megjelölt kedvezmények valamelyikére való esetleges igényük érvényesítése végett, okmányokkal felszerelt folyamódványaikat a következő év január havától a főorozás kezdetéig a járási tisztviselőknél vagy a főorozás napján a sorozó-bizottságnak nyújtsák be (45. §.); továbbá, hogy az esetben, ha a Vt. 30., vagy 31. §-ában megjelölt kedvezményre való jogcím már a tényleges szolgálat megkezdése előtt fennállott, de az a tényleges szolgálat megkezdéséig elfogadható igazolás nélkül nem érvényesített, az igény a póttartalékba való áthelyezésre csak a legénységnek legközelebbi általános felváltásakor éled fel (Vt. 30. §. 2. p. és 31. §. 8. p., illetoleg Vt. U. 108. §. 7. p., és 112. §. 10. p.);

b) hogy az illetőségi sorozójáráson kívül való állítatásra irányuló felszerelt kérvényeket (31. §.) a jelentkezésnél kell beadni és hogy ilyen esetben egyttal a Vt. 29., 30., 31., továbbá 20. §-aiban megjelölt kedvezmény valamelyikére való esetleges igény is érvényesíthető és beigazolható (30. §.);

c) hogy a Vt. 32. §-ában meghatározott kedvezmény (teljes törvényes igénnyel a Vt. 30. és 31. §-a alapján nem bíró családfentartók és mezőgazdák kedvezménye) megadásáért a felszerelt folyamódványokat január 1-től a tényleges szolgálat megkezdéséig az illetőségi járási tisztviselőnél kell beadni; továbbá, hogy az esetben, ha a kedvezményi jogcím már a tényleges szolgálat megkezdése előtt fennállott, de az a tényleges szolgálat megkezdéséig elfogadható igazolás nélkül nem érvényesíthető, az igény a póttartalékba való áthelyezésre csak a legénységnek legközelebbi általános felváltásakor éled fel. (Vt. 32. §. 3. p.)

Különbösen figyelmeztetnek a hadköteleseket, hogy a jelenkezési kötelezettségnek, valamint általában a véderőről szóló törvényből eredő kötelezettségeknek elmulasztása ezen felhívásnak, vagy a véderőről szóló törvényből folyó kötelezettségeknek nem ismerése által nem menthető.

Végül felhívja a városi tanács katonái és illetőségi ügyosztálya az 1893. és 1894-ik években városunkban és ennek határterületén született népfelkelő-kötelezettségben álló ifjakat, hogy személyazonosságukat igazoló okmányaikkal a városi tanács katonái és illetőségi ügyosztályánál (városház, emelet, 18. szám) november, de legkésőbb december hó végéig multhatatlanul jelentkezzenek.

Debrecen, 1912. évi október havában.

A városi tanács katonái és illetőségi ügyosztályától.

12.124—1912. szám.

Közlés.

Az 1858. évben Dovallón született Lacus József (atyja György, anyja Majovszky Anna) körözendő és feltalálás esetén illetőségére nézetvüzetenes kihallgatandó. A felveendő jegyzőkönyvet közvetlenül Szepesvármegye alispánjához küldendő.

Lőcse, 1912. évi október hó 28-án.

Főjegyző.

Hírek.

— **A polgármesteri jelentés 1011. évről.** Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottságának október 30-ikán tartott közgyűlésében mutatta be Kovács József polgármester a város 1911. évi közállapotáról szóló jelentését. A jelentés felöleli mindazon eseményeket, melyek 1911. évben történtek a város életében. Hű képét találjuk ezen jelentésben a város szellemi és anyagi haladásának. A közigazgatás menete, a kulturális és emberbaráti intézmények áldásos hatása a valóságnak megfelelőleg vannak leírva. Mindazt megtaláljuk a jelentésben, ami érdemes és tanulságos a feljegyzésre és olvasókra. A nagy és minden részletre kiterjedő jelentés közlését lapunk legközelebbi számában megkezdjük.

— **A főmérnök felfüggesztése.** Domahidy Elemér főispán ur Acelz Géza főmérnököt állásától felfüggesztette. Kivánatos rúndesetre, hogy a főmérnök ügye minél előbb tisztázódjék és mi hisszük, hogy a lefolytatandó vizsgálat során a főmérnök ellen felhangzott vádak el fognak simulni.

— **Komáromy Antal nyugdíjban.** Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága legutóbb tartott közgyűlésében Komáromy Antal főpénztárost saját kérelmére nyugdíjazta. Komáromy Antal majdnem harminc évet töltött a város szolgálatában, mely idő alatt buzgó szorgalma, megbízhatósága és kedves, urí modora révén egy tisztviselő társainak, mint a nagy közönségnek becüsélt és szeretetét kiérdemelte. Most, midőn korára való tekintettel távozik a pénztár mellől és társai köréből, szívünkben óhajjuk, hogy a megérdemelt nyugalmat még sokáig élvezhesse derült kedéllyel és jóegészséggel.

— **Mely családok eredeti nemeslevelei vannak meg a debreczeni városi levéltárban?** Debreczen sz. kir. város levéltárában a következő nemeslevelek vannak megakálva, részben teljesen ép állapotban: Kórödy Ferenc (1718); Keresztes Pál és Oicsmándy Mátyás nádori adománylevele (1741); Peesthy Nagy Balázs (1599); Debreczeni Forys Ambrus (1580); Borosjenői Tholdi Farkas (1620); Tholnay (Eötwes) Mihály (1633); Borosjenői Vizi János (1638); Szöcs alias Károly (1647); Kochpál Antal (1651); Boros Ferenc; Kádár György és Mihály közös nemeslevele (1646). Ezen nemesleveleket lapunk szerkesztője az eredetiekről lemásolta, latinból lefordította. Nagyobb részük a „Turul”-ban fog megjelenni.

— **Gondnoksági ülés.** A debreczeni tanayi állami elemi népiskola gondnoksága folyó hónap 11-ikén délután 3 órakor a város-ház könyvtárszobájban ülést tart, melyre a gondnokság tagjai ez uton is meghívotnak.

— **Mezőgazdasági kalauz.** E cim alatt *Buday* Barna és dr. *Konkoly-Thege* Sándor szerkesztésében vaskos kötet jelent meg, mely hazai nagyobb gazdaságainkat, mint beszerzési forrásokát ismerteti. A könyv tehát áruló tájékoztatója az érdeklődőket, hogy mindazt a szükségleti cikket, amit a mezőgazda termel, hol, mely gazdaságban, milyen mennyiségben és milyen feltételek mellett szeresheti be. Beszerzési forrásokat sorol fel tenyész- és haszonállatokra nézve (ló, szarvasmarha, sertés, juh, baromfi, eb, házinyul, kecske, szamár, öszvér, hal) állati termékekről, vetőmagvakról, szőlővesszőkről, facsemteről, oltványokról, gyümölcsökről, konyhakerti terményekről és bokrokról; ezeknek minden nevezetesebb fajtáját és feleségét felkarolja. Nem csupán címét adja a gazdaságoknak, de megjelöli a tenyésztés, illetve természetes mértékét, irányát, haszoncélját, az eladó fajtákat, illetve feleségeket, azok mennyiségét, árát, szóval lehetőleg mindazt, ami a vásárlót érdekelheti. A könyv 400 gazdaságról emlékezik meg és több, mint 10,000 beszerzési alkalmat ismertet. A szerzők előtt, akik egyttal a „Köztelek” szerkesztői, az a közérdeklő elbegett a könyv kiadásával, hogy a fogyasztó közönöségét megismertessék a mezőgazdasági termelő forrásokkal és közöttük közvetlen összeköttetést hozzanak létre. Vállalkozásuk e tekintetben utórró, mert

hasonló munka még sehol sem jelent meg. A Mezőgazdasági Kalauz mintegy 30 nyomtatott ivre terjed; ára kemény vászonkötésben 16 korona; megrendelhető kiadóhivatalnál. — A könyv egyaránt érdekli a gazdákat és azokat az iparosokat és kereskedőket, akik nyersanyag-szükségletüket a gazdaságoktól szerzik be.

— **Munkaszünet ellenőrzése.** A rendőrség éber figyelemmel kíséri azokat, akik a vasárnapi munkaszünetet nem tartják be. Az erélyes intézkedésnek örülünk, mert valóban botrányos dolog, hogy városunkban nem tartják be a munkaszünetet és vasárnapot, dolgoznak, dolgoznak, trágyát hordanak és mindezen munkák elvégzésénél, mikor a jámbor hívők a templomba mennek — stilszerűen káromkodnak részeg fővel és józanul egyaránt.

— **Állatbetegségek.** A földművelésügyi minisztérium jelentése szerint az állatbetegségek napról-napra kevesbednek és az állategészségügy terén minden vonalon javulás mutatkozik. Mindenesetre ez az öröndetes jelenség azt bizonyítja, hogy a közigazgatási hatóságok az állategészségügyet szigorúan és lelkiismeretesen ellenőrzik és az idevonatkozó törvények rendelkezéseinek érvényt szereznek.

— **A „Ne temere” részleges felfüggesztése.** A katolikus házasságjogot szabályozó „Ne temere” dekrétum egyik rendelkezése az volt, hogy a felek beleegyezésének megkérdése és kivétele még a vegyes házasságoknál is elengedhetetlen feltétele a házasság érvényességének. Ez a rendelkezés megszüntette volna az u. n. passiva assistenciát, mely Magyarországon is az 1841 április 30-án kiadott „Quas vestro” breve és a Lambruschini-féle instrukció alapján szokásban volt az olyan vegyes házasságoknál, melyeknél a felek nem adtak reverzálist a születendő gyermekeknek katolikus hitben való nevelését illetően. A „Ne temere” ezt a kivételes helyzetet megszüntette és ezáltal lehetetlenné tett egyházi szempontból minden olyan vegyes házasságot, amelynél a felek nem adtak reverzálist. A szent officiumok kongregációja a pápa beleegyezésének kikérése után ez év május 21-én új dekrétumot hozott, mely Magyarországon, továbbá Ausztriában és Németországban, szóval azokban az államokban, melyekben ezelőtt is szokásban volt, visszaállította a nem dispensációval kötött, vagyis reverzálist kiállítás nélkül történő vegyes házasságoknál a passiva

assistenciát, ha a felek megígérik, hogy házasságkötés céljából nem mennek más vallású lelkész elé és ha a passiva assistencia nagyobb baj eikerülése végett és az egyház javára szükségesnek látszik a XIV. Gergely pápa által kiadott rendelkezések értelmében. A magyar püspöki kar most közli körleveleiben a papsággal ezeket a rendelkezéseket.

— **Kutyafogás.** Mindnyájan tudjuk azt a rettenetes veszedelmet, mely a vesztett kutyák útján érheti az embert és éppen azért embermentő intézkedés a gyanus kutyák összefogósása és vész esetén a szertecsatangoló ebek összefogósása és kiirtása. Másrészt azonban figyelembe kell venni ezen kérdésnél az állat-védelmet is és igyekeznünk kell kiirtani a pecekre azon egyetlen eljárását, mellyel a kóbor ebeket összefogóssák. Nem egyszer láthatjuk, hogy a rendőr-assisztenciával meginduló zöldre mázolt rácos kocsit ujjongó és tiltakozó, nem ritkán biztató, máskor átkozódó utcánép kíséri. A pecekre aztán neki fognak mesterségüknek. Eddig helyes a dolog, hanem azután elborzadunk azon az embertelenségen, amellyel a szerencsétlen állatokat rángatják és a szó teljes értelmében bevágják lábál, fejjel a szük kocsiba. Ezeket látva, emberségesebb bánásmódot kérünk még a kóbor ebekkel szemben is és hogy ezeket megírjuk, bizton hisszük, hogy a rendőrség utasítani fogja a pecekre az emberségesebb kutyafogósásra.

— **Előfizetési felhívás.** Miután „Ős Debreczen” című elbeszélés kötetemet művelt közönségünk szeretettel fogadta, „A fekete könyvek titkai és egybeke” címen egy új kötetet bocsátok a karácsonyi könyvpiacon. A munka ára díjmentes szétküldéssel 3 korona. Ugy a megrendelést, mint az előfizetési pénzt kérem november hó 20-áig Debreczen sz. kir. város könyvnyomda vállalatához küldeni. Gyűjtőknek 8 példány után egyet ingyen adok. A könyv díszes kiállításban és művészi címlappal jelenik meg. Debreczen, 1912 október 25. *Koncz Akos.*

Szerkesztői üzenetek.

M. M. Hódmezővásárhely. A bizonyítványt visszaküldtem cimedre, míg az esetről szóló cikk a Városok Lapjában fog megjelenni.

R. Cs. V. Ipolyság. Megkaptam. 1913 január 1-én fog megjelenni.

Alapítottott 1561.

Telefon : 270.

« DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS »

KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA.

(VÁROSHÁZÉPÜLET, KOSSUTH-UTCA.)

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készít mindenféle nyomtatványokat a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig, jutányos ár mellett. ☺☺☺☺☺

Meghívók, eijegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlésesebben állíttatnak ki. — Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. ☺☺☺

Tartós betűrebből készült tömöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdákknak, könyvkötőknek jutányos árért rövid idő alatt szolgálunk.